

Roll No. ....

Total No. of Pages : 4+1

Total No. of Questions : 15

उत्तरमध्यमा प्रथमखण्डः

विषय कोड : 703

वास्तुयोग-सङ्गणकशिक्षा

तृतीय-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

अस्मिन् प्रश्नपत्रे त्रयो भागाः —

(1)	(क)	वास्तुशास्त्रम्	35
	(ख)	योगशास्त्रम्	35
	(ग)	सङ्गणक शिक्षा।	30
(2)	सर्वेषु भागेषु प्रारम्भे वस्तुनिष्ठ प्रश्नाः, ते च अनिवार्याः।		

(खण्ड 'क' — वास्तुशास्त्रम्)

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः —

(क)	उचितं युग्ममेलनं कुरुत —		4×1=4
(i)	तक्षणात्	श्रीकुण्डपुरे	
(ii)	कारवः	शुभदः	
(iii)	भल्लीविहारः	चत्वारः	
(iv)	पूर्वस्यां वकुलः	तक्षकः	

(ख) समीचीनोत्तरं चिनुत -

3×1=3

(i) पूर्वस्याम् अश्वत्थो करोति -

(अ) अग्निभयम्

(ब) उदरव्यधिम्

(स) प्रमादम्

(द) शत्रुभयम्

(ii) मध्योन्नता भूमिः भवति -

(अ) वित्तसुखादिहन्यी

(ब) दारिद्र्यदायिनी

(स) प्रवासदा

(द) वित्तसुखादिदायिनी

(iii) भूगर्ते जलपूरिते क्षिप्तस्य पुष्पस्य प्रादक्षिण्य गतिश्चेत् भूमिः भवति -

(अ) शुभा

(ब) अशुभा

(स) त्याज्या

(द) निन्दनीया

(ग) अधोलिखितं कथनं सत्यम्/असत्यम् वा लिखत -

3×1=3

(i) शङ्कुः सरोजमुकुलाकारग्रः कल्पनीयः।

(ii) पृथ्वीतले चतुर्षु खण्डेषु ईशान खण्डस्य संज्ञा 'देव' इत्याख्या भवति।

(iii) यावत् प्राङ्गणदैर्घ्यं मानम् तेन एकाध्यर्धवीथीततम् भवति।

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः -

3×5=15

2. भवनस्य पूर्वस्यां के वृक्षा आरोपणीयाः।

अथवा

नागसंज्ञकतरुः प्लक्षश्च कस्यां दिशि शुभौ ?

3. अग्राह्या भूमिः का ?

अथवा

'भूश्चतुर्विधाः' वर्णयत।

4. प्रागादिक्रमशः वेधफलं लिखत।

अथवा

ब्राह्मणां कृते कीदृशी भूमिः शुभा ?

5. मनुष्यालय चन्द्रिकायाः संक्षिप्त विषय विवरणं लिखत।

1×10=10

अथवा

मनुष्याणां कृते वास्तुशास्त्रस्य उपयोगिता लेख्या (संक्षेपतः)।

(खण्ड 'ख' योगशास्त्रम्)

6. वस्तुनिष्ठप्रश्नाः, सर्वे अनिवार्याः — —

(क) उचितं युग्ममेलनं कुरुत —

4×1=4

(i) चित्तवृत्तिनिरोधः वस्तुशून्यः

(ii) विकल्पः वृत्तयः

(iii) जाग्रतस्वप्ननिद्रा सर्वज्ञबीजम्

(iv) ईश्वरे योगः

(ख) कोष्ठे लिखितैः शब्दैः उचितेन शब्देन रिक्तस्थानं पूरयत् —

3×1=3

जपः, वा, संस्कार

(i) विरामप्रत्ययाभ्यासपूर्वः ..... शेषोऽन्यः।

(ii) तत् ..... तदर्थं भावनम्।

(iii) प्रच्छर्दन विधारणाभ्यां ..... प्राणस्य।

(ग) अधोलिखितं कथनं सत्यम्/असत्यम् वा लिखत —

3×1=3

(i) अनुमानम् अप्रमाणम्। सत्यम्/असत्यम्

(ii) अर्थमात्रनिर्भासा निर्वितर्का समापत्तिः। सत्यम्/असत्यम्

(iii) सर्वसंस्कारनिरोधान् निर्बीजः समाधिः। सत्यम्/असत्यम्

लघूत्तरीया: प्रश्ना: -

3×5=15

7. भवप्रत्ययः केषाम् ?

अथवा

सम्प्रज्ञातसमाधिः का ?

8. मिथ्याज्ञानं किम् ? स्पष्टयत।

अथवा

द्रष्टुः स्वरूपेऽवस्थानम् कदा भवति ?

9. 'योगश्चित्तवृत्ति निरोधः' सूत्रं स्पष्टयत।

अथवा

निद्रा का ?

10. महर्षि पतञ्जले: परिचयः समासेन लिखत।

1×10=10

अथवा

'समाधिपादस्य' महत्वं लिखत।

(खण्ड 'ग' - सङ्गणक शिक्षा)

11. वस्तुनिष्ठ प्रश्नः -

(क) उचितं युग्ममेलनं कुरुत -

3×1=3

(i) कुञ्जिकापटलम्

विस्तृत प्रदेशजालम्

(ii) मानीटर (प्रदर्शकम्)

आदानम्

(iii) WAN

प्रदानम्

(ख) उचितं विकल्पं चिनुत -

2×1=2

(i) सर्वाधिकं शक्तिसम्पन्नं "सङ्गणकम्" अस्ति -

(अ) सुपर कम्प्यूटर

(ब) माइक्रो कम्प्यूटर

(स) उपरिलिखिते उभे

(ii) निम्नलिखितेषु किं 'स्टोर डिवाइस' (संग्रहोपकरणम्) इत्यस्योदाहरणं नास्ति —

(अ) सी.डी.	(ब) फ्लोपी
(स) हार्डडिस्क	(द) RAM

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः —

3×5=15

12. सङ्गणकस्य प्रकाराः लेख्याः।

अथवा

सङ्गणकस्य महत्त्वपूर्णाङ्गानि लिखत।

13. स्मृतिः (मेमोरी) किम् ?

अथवा

स्मृतिः (मेमोरी) इत्यस्य महत्त्वं लिखत।

14. अन्तर्जालम् किम् ?

अथवा

कश्चिदेकस्यान्तर्जाल प्रकारस्य उपयोगिता लेख्या।

15. सङ्गणकशिक्षां विना आधुनिकी शिक्षा अपूर्णा। इति कथनं विशदयत।

1×10=10

अथवा

सङ्गणक शिक्षायाः महत्त्वं लिखत।

